

ניתוח עמדות שופטי בג"ץ בפסק הדין בעניין ביטול עילת הסבירות

השאלה המשפטית	חיות	פוגלמן	עמית	ברון	ברק-אזר	גרוסקופף	רון	כבוב	סולברג	מינץ	שטיין	אלרון	וילנר	כנפי-שטייניץ	כשר
תוצאה (קבלה/דחייה)	קבלת העתירה - ביטול החוק	קבלת העתירה - ביטול החוק	קבלת העתירה - ביטול החוק	קבלת העתירה - ביטול החוק	קבלת העתירה - ביטול החוק	קבלת העתירה - ביטול החוק	קבלת העתירה - ביטול החוק	קבלת העתירה - ביטול החוק	קבלת העתירה - ביטול החוק	דחיית העתירה	דחיית העתירה	דחיית העתירה	דחיית העתירה	דחיית העתירה	דחיית העתירה
עמדה ביחס לתוצאה	רוב	רוב	רוב	רוב	רוב	רוב	רוב	רוב	רוב	מיעוט	מיעוט	מיעוט	מיעוט	מיעוט	מיעוט
האם העתירה בשלה להכרעה	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	לא	לא	לא	לא	כן	כן
האם קיימות מנבלות על סמכותה המכוננת של הכנסת	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	לא	לא	כן (מנבלה צרה במיוחד)	כן	כן	כן
האם בג"ץ מוסמך לאכוף את המנבלות הללו	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	לא	לא	כן	כן	כן	כן
הבסיס הנורמטיבי לביטול חוקי היסוד	המערך החוקתי בכללותו	המערך החוקתי בכללותו	המערך החוקתי בכללותו	המערך החוקתי בכללותו	הכרזת העצמאות	המערך החוקתי בכללותו או הכרזת העצמאות (כותבת שאינה מכריעה)	ריבונות העם (להבדיל מהכנסת)	המערך החוקתי בכללותו או הכרזת העצמאות (כותבת שאינה מכריעה)	המערך החוקתי בכללותו או הכרזת העצמאות (כותבת שאינה מכריעה)	המערך החוקתי בכללותו או הכרזת העצמאות (כותבת שאינה מכריעה)	המערך החוקתי בכללותו או הכרזת העצמאות (כותבת שאינה מכריעה)	המערך החוקתי בכללותו או הכרזת העצמאות (כותבת שאינה מכריעה)	המערך החוקתי בכללותו או הכרזת העצמאות (כותבת שאינה מכריעה)	המערך החוקתי בכללותו או הכרזת העצמאות (כותבת שאינה מכריעה)	המערך החוקתי בכללותו או הכרזת העצמאות (כותבת שאינה מכריעה)
מהות ההנבלה על חוקי היסוד	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל	מדינת ישראל
האם יש מקום לפסול את התיקון במקרה זה	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	כן	לא	לא	לא	לא	לא	לא

הניתוח נערך ע"י: ד"ר מורן קנדלשטיין-היינה, ד"ר נדב דגן, עו"ד ספיר פז, עו"ד דפני בנבניסטי

ניתוח עמדות שופטי בג"ץ בפסק הדין בעניין ביטול עילת הסבירות

השאלה המשפטית	חיות	פוגלמן	עמית	ברון	ברק-ארז	גרוסקופף	רון	כבוב	סולברג	מינץ	שטיין	אלרון	וילנר	כנפי-שטייניץ	כשר
סמכות בג"ץ לפסול חקיקת יסוד בשל אפקט מצטבר (התמונה בכללותה)	עקרונית	צריך עיון	צריך עיון								לא	לא	לא	לא	לא
סמכות בג"ץ לפסול חקיקת יסוד בשל פגם בהליך	עקרונית	כן	משתמע שקיימת	כן. ככל שההליך נעשה שלא בדרך הרגילה - כך הנטייה לביקורת שיפוטית גדולה יותר						לא התייחס	משתמע שכן	לא התייחס	משתמע שכן	אין התייחסות	כן
במקרה זה	במקרה זה	לא, אך מצביעה על קושי	לא, אך מצביעה על קושי	כן אך הפסילה לא מבוססת על רכיב זה באופן עצמאי	לא, אך מצביעה על קושי	לא, אך מצביעה על קושי	לא	לא	לא	לא התייחס	לא	לא	לא	אין קביעה	לא
האם ניתן להציע לחוק היסוד פרשנות מצמצמת במקרה זה	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	כן. ביטול הלכת דפי זהב	מכיר באפשרות (מבלי להביע עמדה) כי בעתיד התיקון יכול היה להיות מפורש כך שתבוטל הלכת דפי זהב (ואז המשמעות של התיקון מינורית יותר)	מדגישה כי מדובר בפרשנות מקיימת - בוטלה תק. הסבירות האיזונית	כן - בוטלה דק. הסבירות האיזונית	נמנע מלהכריע בשאלה זו

ניתוח עמדות שופטי בג"ץ בפסק הדין בעניין ביטול עילת הסבירות

השאלה המשפטית	חיות	פוגלמן	עמית	ברון	ברק-ארז	גרוסקופף	רון	כבוב	סולברג	מינץ	שטיין	אלרון	וילנר	כנפי-שטייניץ	כשר	
הערות מיוחדות						מוותר בצריך עיון את האפשרות להרחיב את הביקורת השיפוטית גם לחוקי יסוד המשנים את האיזונים והבלמים הקבועים בשיטה (ולא רק לחוקי יסוד הסותרים באופן חזיתי את המאפיינים של הגרעיניים של המדינה)	אינה שוללת גישה זהירה ומתונה בהפעלת הסבירות בעתיד	להסכמה רחבה בכנסת יש חשיבות, בפרט היא עשויה להכשיר שינויים ניכרים במבנה החוקתי שאינם עולים כדי החרבת המבנה כולו	יש משמעות לניגוד עניינים מוסדי של הכנסת + הסכמה רחבה	קורא לקחת את הביקורת על הסבירות בחשבון בפסיקה בעתיד. אין הבדל בין חקיקה לכינון בגוף בפרסונות, ברוב ובפרוצדורה - ולכן ההצדקות להגבלת המחוקק חלות גם על חוקי יסוד. מקור ההגבלות על חקיקת יסוד וסמכות הרשות השופטת מצוי בפסק הדין של חשין בבנק המזרחי ובהעדר הסמכה מהעם (לא ברור לחלוטין אם הפגם הוא היעדר חוקה או סתירה לעקרונות-יסוד)	מעיר כי מקווה כי לאחר פסק הדין יוכלו הצדדים לחזור לשיח סולידי ושיהיה שת"פ בין אופוזיציה לקואליציה לניבוח מתווה מדויק ונכון כדי להשיב את עילת הסבירות לממדיה הטבעיים/ מסתייג מהתיקון במישור של הדין הרצוי ומצביע על דרכים שבהן המחוקק יכול היה לנקוט כדי ליצור הסדר מאוזן יותר. קורא לביהמ"ש לנהוג בריסון בשימוש בעילת הסבירות - ביחס להחלטות הממשלה והשרים לחזור לסבירות שהיתה נהוגה עד "דפי זהב" (סבירות נוסח וונסברי)	מסתייג מההלכה המכירה בסמכותו של ביהמ"ש לפסול חוקים רגילים (בנק המזרחי) + מעיר כי נראה כי ביהמ"ש נמצא בעצמו בניגוד עניינים מוסדי במקרה זה	בשולי הדברים מבקר את התיקון לנופו. כמו כן מבהיר במפורש כי ניתן לדחות עתירה בעילת הבשלות גם כאשר מדובר בחקיקת יסוד	יש להצר על "בואו לעולם" של התיקון		
סעד (במקרה של ביטול)	בטלות	בטלות	בטלות	בטלות	בטלות	בטלות	בטלות	בטלות								
היקף פסק הדין (עמ')	107	18	99	26	47	48	42	37	86	47	45	13	48	35	36	

הניתוח נערך ע"י: ד"ר מורן קנדלשטיין-היינה, ד"ר נדב דגן, עו"ד ספיר פז, עו"ד דפני בנבניסטי